

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

בפני כב' השופטת אילת דגן

תובע

עו"ד איל מנחם

נגד

נתבע/תובע שכנגד

ראובן שפיגלר

נגד

נתבעים שכנגד

1. עו"ד איל מנחם

2. יהודה סלמה

פסק דין

התביעות, טענות הצדדים וראיותיהם

1. לפניי תביעה ותביעה שכנגד בגין לשון הרע.
 2. התובע/נתבע שכנגד, עו"ד איל מנחם (להלן: "עו"ד מנחם"), בעל משרד עו"ד בבניין משרדים בשדרות המגינים 53 בחיפה.
 3. הנתבע/תובע שכנגד, מר ראובן שפיגלר (להלן: "שפיגלר"), שומר וקצין בטחון בחברת ד.ג.ש חניונים, המשמשת חברת הניהול בבניין בו מצוי משרדו של עו"ד מנחם.
 4. נתבע נוסף בתביעה שכנגד הוא מר יהודה סלמה, חותנו של עו"ד מנחם (להלן: "סלמה") שכתב את אחד המכתבים מושא התביעה.
- בסיכומים נזנחה התביעה נגדו כך שפסק הדין האופרטיבי יתייחס לעו"ד מנחם בלבד.**
5. ביום 31/5/07 בשעה 07:30 בבוקר או בסמוך לכך, התיישב אביו של עו"ד מנחם, לפי הטענה, בפתח בניין המשרדים עם שלט עליו הודבקה תמונתו של עו"ד מנחם ונכתב: "אני אבא של עו"ד איל מנחם... עו"ד איל מנחם גנב את כל כספי ורכושי והשאיר אותי בחוסר כל. אמת דיברתי".
- עו"ד מנחם שהה באותו יום בכנס השנתי של לשכת עורכי הדין באילת.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

6. לטענת עו"ד מנחם, בין העוברים ושבים היה עו"ד אסף כהן שפנה אל שפיגלר והעמידו על חומרת הנעשה וביקש ממנו לטפל בעניין. חרף האמור, הנתבע לא עשה דבר ואפשר לאביו של עו"ד מנחם להמשיך לשבת שם כל היום. הוא לא סילק את האבא, לא הודיע למשטרה ולא הודיע לעו"ד מנחם או מי מטעמו על המתרחש. לטענת עו"ד מנחם, המנעות שפיגלר כמתואר לעיל, מהווה מעילה בתפקידו ומטילה עליו אחריות בהתאם לסעיף 12 לפקודת הנזיקין בהיותו מסייע לאביו שביצע, לפי הטענה, עוולת לשון הרע לפי חוק איסור לשון הרע התשכ"ה-1965 (להלן: "החוק").
7. בנוסף, נטען כי שפיגלר ביצע בעצמו, ובאופן ישיר, עוולת לשון הרע שעה שפנה לחברי ועד הבית בבנין המשרדים, במכתב מיום 08/06/07 (נספח ב' לת/1) בו כתב: **"לאחרונה הופיע על יד הבנין אדם שנשא שלט בו האשים את בנו עו"ד איל מנחם בגזילת כספיו ורכושו"**. לטענת עו"ד מנחם עצם אזכור הארוע מהווה כשלעצמו, הוצאת לשון הרע. עוד נכתב באותו מכתב כי: **"אמש כשחזרתי עם אשתי הנכה המחוברת לחמץ לכוון ביתי, התקשר אלי חיים השומר על מנת לעדכנני במצב הבנין, ועו"ד איל מנחם ביקש את הטלפון ממנו בברוטליות והתחיל לקלל ולהשמידני..."** המכתב חולק באסיפת דיירים של כל בעלי הנכסים בבנין שהתקיימה ב-10/6/07. תוכנו של המכתב כפי שהובא לעיל, מהווה לטענת עו"ד מנחם עוולה של הוצאת לשון הרע, נועד לבזותו ולפגוע בעיסוקו ומשלח ידו.
8. לטענת שפיגלר, עו"ד מנחם, הוא שמתנכל לו ומתעמר בו על בסיס קבוע, מתוך תסכולו על רקע התנהגות אביו בארוע ב-31/5/07, תסכול אותו בחר לפרוק דווקא עליו כשעיר לעזאזל, תוך ניצול כוחו כעורך דין, נגישותו לבתי המשפט והאפשרות הכלכלית להגיש תביעות סרק חדשות לבקרים במטרה להתישו, לרוששו ולשבור את רוחו, מבלי לבחול בכל אמצעי.
9. אשר לעילה של סיוע בגין הארוע מ-31/5/07, טוען שפיגלר כי אביו של עו"ד מנחם לא ישב בתוך הבניין ואף לא בחלק המקורה שמחוצה לו כי אם על המדרכה מחוץ לבנין, המהווה שטח ציבורי.
10. ע"פ עדותו של שפיגלר, תחילת הפרשה כחצי שנה עובר לארוע. במהלך סיור הערב הבחין שומר הלילה, מר חיים שלו ז"ל כי אביו של עו"ד מנחם נכנס לבנין, מדביק ומפיץ מנשרים שמייחסים לעו"ד מנחם גניבה וגזל אביו. השומר הודיע על כך לשפיגלר, וזה נתן הוראה לאסוף את כל המנשרים. כמו כן הודיע על כך לעו"ד מנחם. שבוע לאחר מכן המציא עו"ד

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

מנחם לשפיגלר צו מבית המשפט האוסר על האבא להיכנס לבנין ובהתאם, שפיגלר עדכן את השומרים.

במועד נוסף ניסה אביו של עו"ד מנחם להיכנס לבנין אך שפיגלר מנע זאת ממנו.

11. לטענת שפיגלר, בבוקר האירוע, 31/5/07, מזכירתו של עו"ד לפידות, שמשרדו התנהל באותה עת באותו בנין, נכנסה לבנין והפנתה את תשומת ליבו לנוכחותו של אביו של עו"ד מנחם מחוץ לבנין. לטענתו הוא לא יכול היה להבחין בעצמו באביו של עו"ד מנחם ממקום ישיבתו בדלפק שבלובי ולכן לא ידע דבר על כך עד אז. שפיגלר יצא מהבנין, פנה לאביו של עו"ד מנחם והפציר בו לפנות את המקום ולא לעשות בעיות אך בתגובה אמר לו האבא כי המקום הינו ציבורי והוא לא מתכוון לזוז משם. ע"פ עדותו, בעודו מדבר עם האבא, עברה במקום יפעת, מזכירתו של עו"ד מנחם, הבחינה במתרחש ולבקשתו אישרה כי תודיע לעו"ד מנחם על הארוע. שפיגלר אף טוען שביקש מעו"ד כהן שעבד באותו בנין והבחין אף הוא באבא, להודיע על כך לקולגה שלו עו"ד מנחם. למחרת, חזר עו"ד מנחם מהכנס, והזעיק פנים בכניסתו לבנין. שפיגלר סר למשרדו כדי לשוחח עמו ולשאול אותו מדוע הוא כועס עליו, אך עו"ד מנחם הטיח בו את המילה "נבלה", אמר לו להסתלק ושלא ידרוך יותר בקומה 9. כששאל את עו"ד מנחם מה ציפה שיעשה השיב לו "מצידי תשבור עליו כסא".

שפיגלר טוען אפוא כי מעבר לבקשתו את האבא להתפנות וסירובו של הנ"ל להיות השטח שטח ציבורי, והפניית תשומת ליבה של מזכירתו של עו"ד מנחם לענין, בהיעדרו של עו"ד מנחם בעצמו, לא יכול היה ולא צריך היה לעשות דבר.

12. אשר למכתב מיום 8/6/07, הסיפור של אביו מוכר לכל דיירי הבנין. חלק מהדיירים כבר נחשפו למנשרים שהושמו בתיבות הדואר. וחלקם - כל מי שנכנס לבנין ביום 31/5/07 - ראה את אביו של עו"ד מנחם בעצמו. לא היה בחזרה על הדברים משום חידוש. מכל מקום, המכתב מהווה תלונה על התנהגות עו"ד מנחם כלפיו שמוען על ידו לוועד הבית ולא פורסם מעבר לכך. אין בו ניסיון לפגוע בעו"ד מנחם אלא בקשת עזרה להפסקת ההתנכלות מצידו של עו"ד מנחם. הוא נועד להגן על שמו הטוב של שפיגלר מפני ההכפשות, ולמנוע פגיעה בפרנסתו לאחר שעו"ד מנחם הצהיר מפורשות על כוונתו לגרום לפיטוריו.

13. לטענת שפיגלר, גם אם יש בפרסום לשון הרע (דבר המוכחש), המכתב חוסה תחת הגנת תום הלב ואמת בפרסום תוך ניסיון להגן על עצמו, ומכל מקום לא נגרם לעו"ד מנחם כל נזק ממנו.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

14. לטענת שפיגלר, יום לאחר הארוע מ-31/5/07 החל עו"ד מנחם להקניט אותו על בסיס קבוע ביציאתו ובכניסתו לבניין. הוא היה מתעכב בלובי 10-30 דקות במהלך קילל והשמיץ אותו לרבות עשיית תנועה מגונה של אצבע משולשת. הטחת העלבונות וההשפלות נעשו פעמים רבות בנוכחות עוברים ושבים.

באחת הפעמים כשעו"ד מנחם חזר ממילואים הוא אף הפנה את נשקו כלפי שפיגלר באופן שגרם לשפיגלר לדחק נפשי קשה. בגין ההטרדות הגיש תלונות במשטרה (כ-12 במספר).

בארוע נוסף, במהלך שיחת טלפון בין שפיגלר לשומר הלילה בבנין, מר חיים שלו, ביקש עו"ד מנחם את השפופרת מחיים ואחרי שנטל אותה, איים על שפיגלר כי יגרום לפיטוריו ושוב קילל אותו. בין השאר הטיח בו את המילים: "אני אדאג לפטר אותך מהעבודה" "אני אטפל בך אישית מול כל דיירי הבנין", "אני אזיין אותך" "אני אראה לך מאיפה משתין הדג", "אני אראה לך מי זה עו"ד איל מנחם". נוכח רצף ניבולי הפה והאיומים שנשמעו בדיבורית, בעת ששפיגלר נסע ברכב עם רעייתו, הוא ניתק את השיחה. כל הללו מהווים את הרקע לכתיבת המכתב מיום 8/6/07.

15. בתביעה שכנגד מגולל שפיגלר בהרחבה את מסכת ההתעמרות במסגרתה ניסה עו"ד מנחם לבזותו להביא לפיטוריו, פנה למעסיקו והאשים אותו בשלשול כספים לכיסו שלא כדין כ"דמי שתיקה" ובאי ביצוע תפקידו. התביעה שכנגד מתמקדת בשני מכתבים משמיצים.

16. במכתב מיום 20/07/07, (נ/7) אותו הפיץ עו"ד מנחם ביחד עם מר סלמה (חותנו) לכל דיירי הבניין, הוציא סלמה דיבתו רעה שעה שטען שמסר לשפיגלר 1,000 ₪ במזומן לשם הפסקת הטרדה והאצת עבודות השיפוץ שביצע החותן עבור עו"ד מנחם בשנת 2005. וזהו תוכן המכתב של יהודה סלמה: **"הייתי מופקד על עבודות השיפוצים שנערכו בשעתו בקומה התשיעית. ראובן שפיגלר היה מתנכל 'מתקוף תפקידו' כביכול, ומפריע לעובדים. כאשר הייתי מביא איש מקצוע היה ראובן מתלונן על לכלוך במעלית. כאשר הייתי מזמין מכולה, היה מונע הצבתה בתרוץ של חסימת הכניסה. הבנתי שרצונו של שפיגלר לקבל כספים כדי להפסיק להציק לנו. אני אישית בידי נתתי לראובן שפיגלר כספים (במקרה אחד 1,000 ₪). לאחר מכן הפסיק ראובן שפיגלר לבוא בטענות, והעבודות נמשכו כסדרן. לפני כ-3 חודשים פנה אלי ראובן שפיגלר ומסר לי כי עו"ד איל מנחם העביר למעסיקיו מידע על התשלומים שקיבל במזומן ועל כן הוא צפוי להיות מפוטר ומקום עבודתו בסכנה. ראובן ביקש ממני לשקר למענו... ריחמתי על ראובן שפיגלר, ובשיחה שיזם ראובן עם דובי גסר ומאיר בן שושן אמרתי לפי בקשתו של ראובן כי טענותיו הנכונות של איל מנחם, לא נכונות..."**

17. במכתב נוסף מיום 19/10/07 שכתב ושלח עו"ד מנחם לבעלי הנכסים בבנין (נספח ד' לתצהיר שפיגלר נ/6), נכתב כי שפיגלר מעל בתפקידו, חטא בלשון הרע ושיקר בזדון.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

18. בהגנתם טוענים הנתבעים שכנגד, כי כשהחל סלמה לשפץ את המשרד של עו"ד מנחם, החל שפיגלר להציק לו בדרישות שונות ומשונות.

ביחס למכתב מיום 20/07/07 על המכתב חתום מר סלמה. הוא לא שלח אותו ולא הפיץ אותו ולכן אין מקום לחייבו בלשון הרע הגם שעל פי הודאתו הוא ידע על כוונת חותנו לפרסם את המכתב (סע' 34 לתצהיר עו"ד מנחם-ת/2).

ביחס למכתב מיום 19/10/07 לא נעשתה פנייה לאסיפת הדיירים על מנת לדון בפיטוריו של שפיגלר, אלא דיווח אמיתי ונכון לחברת הניהול- מעסיקתו. השיחה בין עו"ד מנחם למר גסר הייתה פרי יוזמתו של גסר, עו"ד מנחם לא הזכיר את המילה "שוחד" אלא אמר שמר סלמה, מסר לשפיגלר כספים במזומן בתקופת השיפוץ כדי לאפשר את ביצוע העבודות ללא הפרעות מצידו.

עו"ד מנחם מכחיש את טענות שפיגלר כלפיו, כל שעשה לאחר האירוע מיום 31/05/07 היה לבקש ששפיגלר יבצע עבודתו כקצין בטחון של הבניין.

19. הצדדים הגישו תצהירים בהם כל צד חוזר על טענותיו וגרסתו, כפי שפורטו לעיל. התקיימו 2 ישיבות לשמיעת הראיות בהן נחקרו: מטעם עו"ד מנחם - עו"ד מנחם בעצמו, עו"ד אסף כהן, מטר אברהים בעלים של עסק בבניין והנתבע 2 מר יהודה סלמה. מטעם שפיגלר העידו מר גסר-מנהל חברת הניהול של מבנה המשרדים, מר מאיר בן שושן, הגב' סיגל פרץ מזכירת עו"ד לפידות עדה לאירועים, ומר שפיגלר עצמו. תצהיר מר מוסא אגבריה הוצא מהתיק. ב"כ שפיגלר הודיע כי הוא מוותר על חקירתם של צבי כהנא ושושי לוי, שלא התייצבו לישיבה וזאת לשם יעילות הדיון מבלי שהדבר יהווה הסכמה לתוכן תצהירם ובמילותיו: **"בנסיבות אלה, שחרף שני זימונים לא התייצבו העדים וגם בישיבה הקודמת, הדברים מדברים בעד עצמם. אך ורק בשביל לסיים את התיק בן 4 שנים, כאשר אני מתנגד לעדותם במספר נקודות וויתור על חקירה אין משמעותה כהסכמה לתוכן העדות, אני מוותר על חקירתם ומוכן לסכם"**.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

דיון והכרעה

התביעה העיקרית

20. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים וראיותיהם, דין התביעה העיקרית, על שני ראשיה, להדחות.

האירוע מיום 31/05/07

21. לטענת עו"ד מנחם, שפיגלר, כאחראי על הבניין, לרבות השטח בו ישב אביו, צריך היה למנוע ממנו לעשות כן. משנמנע לבצע תפקידו, סייע ו/או נתן אישור לאביו להוציא לשון הרע נגד עו"ד מנחם כמשמעות המונח בסעיף 12 לפקודת הנזיקין [(נוסח חדש)].

22. סעיף 12 לפקודת הנזיקין שכותרתו אחריות של משתף ומשדל קובע כי: **"לענין פקודה זו, המשתף עצמו, מסייע, מייעץ או מפתה למעשה או למחדל, שנעשו או שעומדים להיעשות על ידי זולתו, או מצווה, מרשה או מאשר אותם, יהא חב עליהם"**.

23. על ההיגיון העומד מאחורי הוראת סעיף 12 עמד פרופ' א' ברק בספרו "אחריות למעשה הזולת" בספר דיני הנזיקין – תורת הנזיקין הכללית: **"ההצדקה לאחריות בסוג המקרים האחרון היא בכך שפלוגי, שביצע בעצמו עוולה, עשה זאת כידו הארוכה של אלמוני; ועל כן רואה המשפט גם באלמוני כמבצע נוסף של העוולה... כמו כן ניתן להצדיק את אחריותו של אדם שנתן עזרה לביצוע מעשה נזיקין או יעץ לבצעו"** (עמ' 436).

בע"א 6871/99 רינת נ' רוס, פ"ד נו (4) 72 בעמ' 84-83 נקבע כי: **"על-מנת שתקום אחריותו של פלוגי מכוח הוראת סעיף 12 לפקודה, צריך שיתמלאו תנאים מספר. נדרש כי תרומתו או השתתפותו של פלוגי תהיינה בביצוע מעשה של עוולה ולא בביצוע בלתי נאות של מעשה מותר..."**...האחריות במסגרת סעיף 12 דורשת יסוד נפשי של מודעות לצורך הטלתה" (ע"א 407/89 צוק אור בע"מ נ' קאר סקיריטי בע"מ [3], בעמ' 703). אדם המשתף עצמו בהרפתקה אשר הביאה בסופו של דבר לנזק, יחוב כשותף למעשה הנזיקין אם בהצטרפו למבצע המעשה ידע לקראת מה הוא הולך (ע"א 269/82 הילמן נ' כרמי [4], בעמ' 6). ואף "יש הסבורים כי תנאי הכרחי לאחריות המשדל למעשיו על המשדל לפי סעיף 12 לפקודה הינו כוונת המשדל שהמשדל יבצע עוולה, או יבצע מעשה שהעוולה היא תוצאה טבעית שלו" (ברק בחיבורו הנ"ל בעמ' 439).

ובהמשך פסק הדין מצוין כי: **"על-מנת שתקום אחריות בגין "שיתוף עצמי" מכוח הוראת סעיף 12 לפקודה, נדרש כאמור כי תתקיים אצל מי שמשתף, עצמו במעשה העוולה של הזולת כוונה, או למצער מודעות, לגבי מעשה זה"**. דרישה נוספת שנוכרה בספרות לתחולתו של סעיף 12 לפקודה היא קיומו של קשר סיבתי **"...בין הוראת השולח לבין העוולה שבוצעה"** (א' ברק אחריות שילוחית בדיני נזיקין, עמ' 116).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

24. בענייננו, עו"ד מנחם, לא הרים את הנטל להוכיח כי המקום בו ישב אביו הוא בשטח הבנין ולא בשטח ציבורי. הוא לא הוכיח כי היתה לשפיגלר סמכות חוקית לעשות דבר כלשהו בענין וכי קמה לו חובה לסלק את האבא ממקום בו ישב, והוא לא הוכיח כי שפיגלר היה משדל או מסייע לא מבחינת המעשה ולא מבחינת הכוונה והלך הרוח. אדרבא, כפי שיפורט לעיל, שפיגלר פעל ללא דופי, גילה אכפתיות וניסה לסייע במסגרת יכולותיו וסמכויותיו, ולהלן אפרט;

25. הוכח בפני כי המקום בו הפגין האב הינו מחוץ לבנין, בשטח ציבורי שאינו ברחבה המקורה הצמודה לבנין. עו"ד מנחם הגיש אמנם תמונה לפיה האב ישב לכאורה מתחת לחלק המקורה בכניסה הצמודה לבנין ברם אין בתמונה כדי לסייע לו שכן לא ברור מי צילם ומתי אבל הוכח בכל העדויות של מי שראה בשטח (שפיגלר, גב' סיגל פרץ, עו"ד אסף כהן) כי האב ישב במדרכה מחוץ לשטח המקורה והמרוצף. עו"ד מנחם כמובן לא יכול להעיד היכן ישב אביו שכן הוא היה באילת באותו יום. שפיגלר הסביר כי מקום התמונה יכול להצביע על כך שבנקודת זמן מסוימת הזיז האבא את הכסא מעט כדי להיכנס לצל ברם כששפיגלר ואחרים ראו את אביו, הוא ישב על המדרכה בשטח ציבורי שאין לשפיגלר או למי מבעלי הנכסים יכולת לטעון שחדר לשטח הבנין (ודוק: צו ההרחקה מורה על אי כניסת האבא לבנין ולא על שמירת מרחק ברדיוס מסוים ממנו).

היחיד שיכול היה להפריך את מיקום הישיבה מטעמו של עו"ד מנחם, כמו שאר פרטי הארוע, היתה מזכירתו יפעת שהגיעה לבנין וראתה את האבא. עו"ד מנחם העדיף שלא לזמנה לעדות, ועל כך יורחב גם בהמשך.

מסקנת ביניים היא כי עו"ד מנחם כשל בהרמת הנטל להוכיח כי הארוע קרה בשטח המקורה של הבנין ולא במדרכה כפי שהעיד שפיגלר. משכך- שפיגלר היה חסר סמכות לסלקו משטח זה או למצער סבור היה בתום לב כי הוא חסר סמכות לעשות כן ודי בכך כדי לדחות את התביעה בראש זה.

26. אשר למאמציו חרף העובדה שלא היה חייב לעשות דבר, בתצהיר (נ/5) מעידה סיגל פרץ כי כשהגיעה לבנין הבחינה באביו של עו"ד מנחם קראה את השלט ואף אמרה לו שמה שהוא עושה לא מכוון, נכנסה לבנין ושאלה את שפיגלר אם הוא ראה את אביו של עו"ד מנחם. שפיגלר לא ידע והיא ביקשה להראות לו ברם מחמת העובדה שמזווית מקום מושבו לא ניתן היה לראות, ביקשה ממנו להתלוות אליה החוצה. הוא יצא איתה וביקש מהאב ללכת אך האבא אמר שהוא יושב במקום ציבורי ולא בשטח שלו ואין לו זכות להגיד לו מה לעשות. ע"פ עדותה היא נכנסה עם שפיגלר לבנין ושהתה עמו זמן מה. לאחר כ-10 דקות נכנסה לבנין יפעת, מזכירתו של עו"ד מנחם. הם שאלו אותה אם ראתה את האבא והיא השיבה שכן. הם הציעו לה להתקשר לעו"ד מנחם והיא אמרה שכך תעשה ועלתה למשרד.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

אין בידי לקבוע אם יפעת התקשרה למעביד שלה אם לאו הואיל ועו"ד מנחם בחר שלא להביאה למתן עדות. מכל מקום לפי עדות הגב' פרץ כשעלתה לקומה 9 (שם מצוי המשרד שבו עבדה) פגשה את יפעת וזו אמרה שמסרה לו על ההתרחשות. עדותה של הגב' פרץ היתה מהמנה בעיני ואני מקבלת אותה במלואה.

27. עדותו של שפיגלר כפי שפורטה לעיל, היתה מהימנה ונתמכה בעדויות עדים אחרים שעובדים בבנין לפיהם כל מי שנכנס אותו יום יכול היה להבחין לפני כניסתו לבנין באביו של עו"ד מנחם עם השלט המלעיז.

28. עדות שפיגלר וגב' פרץ והעובדה כי יפעת ידעה על האבא היושב ומפגין אף נתמכת בעדות עו"ד אסף כהן (שהיה עד מטעם עו"ד מנחם), לפיה: **"אני לא יודע אם זה היה בסמוך, אך שוחחתי עם יפעת המזכירה, אולי חצי שעה או שעה אחרי הארוע, היא אמרה לי לא לדאוג ושהיא מטפלת בזה. כלומר, היא כבר ידעה על זה כשאני נכנסתי אליה. היא נכנסה אלי למשרד מספר פעמים מאוד מבוהלת ונסערת בגלל הארוע"** (עמוד 44 שורות 9-12).

29. נוכח יידוע מזכירתו של עו"ד מנחם ניתן היה לצפות (הן צפיות עובדתית והן נורמטיבית), שהמידע יגיע אליו מידית כדי שיחליט כיצד לפעול. לטענת עו"ד מנחם המידע לא הגיע אליו. אם נכון הדבר, ואני מטילה ספק באמיתות עדותו זו, אין לו להלין אלא על מזכירתו שכן מה יכול היה שפיגלר לעשות שלא יכלה מזכירתו או חבריו לבנין שראו כולם את השלט ולא עשו דבר?

טענת עו"ד מנחם לפיה המזכירה יפעת כלל לא דיברה עם שפיגלר באותו בקר, ו/או עם עו"ד כהן, לא ידעה אודות האבא המפגין, ולא הבחינה בו בכניסה לבנין היא עדות שמיעה ואינה סבירה. המזכירה לא הובאה למתן עדות. העובדה שהיא פוטרה ולא עבדה אצל עו"ד מנחם בעת ניהול התיק, אינה עילה לאי הזמנתה.

לפי ההלכה הפסוקה בשעה שעד רלבנטי אינו מוזמן להעיד נוצרת הנחה לפיה אילו הובא, היתה עדותו פועלת לרעת בעל הדין שנמנע מלהזמין. בע"א 548/78 שרון ואח' נ' לוי, פ"ד לה (1) 760, 736 נאמר: **"כלל הנקוט בידי בתי המשפט מימים ימימה, שמעמידים בעל דין בחזקתו שלא ימנע מבית המשפט ראייה שהיא לטובתו ואם נמנע מהבאת ראייה רלבנטית שהיא בהישג ידו, ואין לו לכך הסבר סביר, ניתן להסיק שאילו הובאה הראייה היתה פועלת נגדו. כלל זה מקובל ומושרש הן במשפטים אזרחיים והן במשפטים פליליים וככל שהראייה יותר משמעותית כן רשאי בית המשפט להסיק מאי הצגתה מסקנות יותר מכריעות ויותר קיצוניות נגד מי שנמנע מהצגתה"**. וראה ע"א 55/89 קופל נ' טלקאר, פ"ד מד(4) 602 וכן י. קדמי, על הראיות חלק ג', תשס"ד – 2003, עמ' 1656. (ההדגשה שלי- א.ד.) וכל המוסיף גורע...

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

30. לענין הסיוע הנטען, לא הוכחה כל כוונה מצידו של שפיגלר להתנכל לעו"ד מנחם או לסייע לאביו להוציא דיבתו. לא היה לשפיגלר כל סכסוך קודם עם עו"ד מנחם ולא היה לו אינטרס לפגוע בו או להסתכסך עם עו"ד מנחם. יתר על כן, הוכח פוזיטיבית כי שפיגלר הפציר באבא להתרחק מהמקום, אך סורב. הוכח בפני כי שפיגלר ניסה למנוע את הפגנת האב וזאת תוך נקיטת אמצעים סבירים בנסיבות האירוע. אין רגליים לטענה לפיה שפיגלר שימש ידו הארוכה של אביו של עו"ד מנחם, כי שידל אותו או כי היתה לו כוונה לסייע לו. ההפך הוכח ולכן לא מתקיימות דרישות סעיף 12 לפקודת הנזיקין כפי שפורשו בהלכה הפסוקה.

31. בפועל, תחת לטפל במי ובמה שטעון טיפול, העדיף עו"ד מנחם לפרוק את זעמו ותסכולו על החוליה החלשה, אדם מבוגר וחולני, המבקש להוציא לחמו ביושר כשומר בבנין ואב בית, תוך שפתח נגדו במסע הקנטות, התעמרות והוצאת לשון הרע מרושעת, כפי שיורחב בהמשך.

המכתב של שפיגלר אל ועד הבית מיום 08/06/07 (נספח ב' לת/1)

32. להלן נוסח המכתב:

"לאחרונה הופיע ע"י הבניין אדם שנשא שלט בו האשים את בנו עו"ד אייל מנחם בגזילת כספיו ורכושו, אולם פעולה זו של אותו אדם הייתה בהמשך לפעולה קודמת שלו, בו הדביק מדבקות עם סיפורו על קירות הבניין, אך אני הסרתי אותם.

בנו אייל הביא צו בית משפט האוסר על אביו להיכנס לבניין ולהדביק מדבקות.

פעולתו העכשווית של האב בה ישב מחוץ לשטח הבניין עם שלט אינה סותרת את צו בית המשפט ולכן לא הגבתי לכך.

לאור הנ"ל הנני עובר בימים האחרונים מסכת הטרדות, השמצות, וקללות מצידו של עו"ד אייל מנחם וזאת אף בנוכחות אנשים אחרים ו/או עובדים בבניין.

לאור המצב אבקש לקבלני לאסיפה ב – 10/6/07 וזאת על מנת למנוע ממני פעולות נוספות כולל הגשת תביעה משפטית בגין הנ"ל.

נ.ב – אתמול כשחזרתי עם אשתי הנכה המחוברת לחמצן לכיוון ביתי, התקשר אלי חיים השומר על מנת לעדכני במצב הבנין, ועו"ד אייל מנחם ביקש את הטלפון ממנו בברוטאליות והתחיל לקלל ולהשמיצני.

כתוצאה אשתי נסוגה במצבה ונאלצתי להזמין רופא בלילה לשם טיפול בה."

33. חוק איסור לשון הרע מתווה את מתודת ההכרעה. בשלב הראשון יש לבדוק את שאלת האחריות דהיינו אם עסקינן בפרסום המהווה לשון הרע. לאחר מכן וככל שהתשובה חיובית, יש לבדוק אם עומדות לנתבע ההגנות שבחוק, וראה בענין זה ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ ואח' נ' הרציקוביץ', פ"ד נח (3) 558, 567-566.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

34. בענייננו אין חולק כי המכתב מהווה פרסום. אשר ללשון הרע, סעיף 1 לחוק מגדיר את המונח כדבר שפרסומו עלול –
- (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
 - (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
 - (3) לפגוע באדם במשרתו, אם במשרה ציבורית ואם במשרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;
 - (4) לבזות אדם בשל מוצאו או דתו".
35. הפסיקה החילה את המבחן האובייקטיבי, וקבעה, כי פרסום ייחשב כ"לשון הרע", אם ייתפש ככזה על ידי האדם הסביר (ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח' נ' חברת החשמל בע"מ ואח', פ"ד לא(2) 281, 293; ע"א 466/83 **שאהה נ' דרדריאן**, פ"ד לט(4) 740, 734), לפיכך יש לבדוק מה הייתה התרשמותו של הקורא הסביר וראה ע"א 740/86 **יגאל תומרקין נ' אליקים העצני**, פ"ד מג(2) 333, בעמ' 337 שם נאמר מפי הש' מלץ כי: **"ההלכה היא, שאין חשיבות לשאלה מה הייתה כוונתו של המפרסם מחד גיסא, ואין חשיבות לשאלה כיצד הבין את הדברים בפועל מי שקרא את הדברים מאידך גיסא. המבחן הקובע הוא, מהי, לדעת השופט היושב בדין, המשמעות, שקורא סביר היה מייחס למלים"**.
36. אינני סבורה כי המכתב נועד להשפיל או לבזות את עו"ד מנחם, אלא כי הוא מהווה פנייה כנה ותמת לב לעזרה של שפיגלר בצר לו, לשם הגנה עליו ועל מקור פרנסתו נוכח השפלתו והיותו מאויים לכאורה ע"י עו"ד מנחם. עם זאת, הואיל ובשלב בדיקת לשון הרע אין בודקים את הכוונה של המפרסם אלא את השאלה אם הפרסום כשלעצמו עלול לבזות את מושא הפרסום, ברי כי יש לקבוע כי תוכן המכתב ופרסומו בין דיירי הבנין עלול לבזות את עו"ד מנחם או להשפילו ואף לפגוע בפרנסתו. לשון הרע יש אפוא לכאורה, ועתה יש לדון בטענות ההגנה.
- הגנת אמת בפרסום
37. הוראת סעיף 14 לחוק מקנה הגנה למפרסם לשון הרע מקום בו הפרסום עומד בשני תנאים מצטברים והם אמת בפרסום וקיומו של עניין ציבורי באותו פרסום דהיינו האם קיימים יתרונות חברתיים המצדיקים את אותו הפרסום (ראו: א' שנהר, דיני לשון הרע, נבו הוצאה לאור בע"מ (תשנ"ז-1997) בעמ' 215 (להלן: "א' שנהר)). עוד קובע סעיף 14 כי הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

38. אני סבורה כי שפיגלר הרים את הנטל הנדרש בטענה זו.
39. ביחס לתיאור האירוע מ31/5/07, אין חולק כי המכתב מתאר את המקרה כפי שארע.
40. ביחס לאיומיו של עו"ד מנחם, ובפרט, לענין מכתב זה, עדותו של שפיגלר בענין שיחת הטלפון והגידופים והאיומים שנשמעו בה, עדותו היתה מהימנה בעיני. עו"ד מנחם לא מכחיש בפה מלא את עצם השיחה אלא רק את הטונים והתוכן. הוא לא סיפק כל הסבר מדוע בכלל ביקש מהשומר לתת לו את הטלפון, מדוע היה מקום וצורך לדבר בשעת לילה עם שפיגלר שלא היה בעבודה באותה עת, ומה היה כל כך דחוף.
- לשפיגלר לא היה אינטרס להיכנס לעימות עם עורך דין ולהמציא שיחה שלא היתה ולא נבראה. אני מאמינה לשפיגלר כי עו"ד מנחם צעק עליו בטלפון, קילל אותו ניבל את פיו ואיים עליו כפי שפורט בסעיף 14 לעיל, כפי שאני מאמינה לו שעו"ד מנחם הפך לו לנוהג לעשות זאת כל אימת שנכנס לבנין. העובדה ששפיגלר הגיש 12 תלונות ובקשה לצו מניעת הטרדה מאיימת יש בה כדי ללמד על מצוקתו מההתנהלות המאיימת/מטרדה של עו"ד מנחם.
41. דפוס האלימות המילולית והתפרצויות עו"ד מנחם נתמכת גם בעדותו של מר דובי גסר מנהל חברת הניהול, והגב' סיגל פרץ שסבלה אף היא מנחת זרועו המילולית (עמ' 27 לפרוי' שורות 13-16 ושורות 23-31).
42. מר גסר היה עד להתנכלויותיו של עו"ד מנחם לשפיגלר ועל פי עדותו: **" בכל בוקר הוא היה נכנס לבניין, נכנס ויוצא ומקים צעקות שכל הבניין ישמע. אני חוויתי את זה רק פעם אחת כשהיה רק השומר (עמוד 21 שורות 8-9) ובהמשך: "בשנת 2007, ראובן התלונן אלי על הצעקות של אייל מנחם. אני אישית הלכתי ודיברתי עם אייל מנחם שיפסיק את הצעקות וזה לא עזר. ביקשתי מחברי הוועד שידברו איתו. אני אישית חוויתי את זה לפני חודשיים והייתי בשוק" (עמוד 21 שורות 14-16).**
43. הגב' פרץ, מתארת אף היא את אחת האפיזודות הקשות אותן חווה שפיגלר על בסיס יומיומי – **" פה באותו יום ירדתי לכוס קפה עם סיגריה ונקלעתי לסיטואציה שקרתה, איך שיצאתי מהמעלית שמעתי צעקות, כשהגעתי למטה ראובן עמד אחרי הדלפק שלו, עו"ד איל מנחם עומד לפניו מצד שני של הדלפק ואומר לראובן, תשב, תשב ואנשים וגם אני אמרנו לו שילך ויעזוב אותו, היה אדם זר שמשך את איל מנחם החוצה כדי להרחיק אותו מהדלפק שיעזוב את ראובן. זה היה 10 דקות שהוא הטיח בשפיגלר, אתה כלום, אתה אפס" (עמ' 27 שורות 23-27).**

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

44. מצרף האנשים שכולם מעידים על אותו דפוס התנהגות קפריזי ואלים, איננו מקרי, ודאי אינו פרי תאום או קנוניה, כפי שעו"ד מנחם מבקש שאקבע, ומדבר בעד עצמו. שוכנעתי ואני קובעת, אפוא, כי תוכן מכתבו של שפיגלר מ-8/6/07, הוא אמת.

45. אני סבורה כי שליחת המכתב לוועד הבית, כמו תלונות למשטרה, מהווה פנייה לגיטימית המגנה הן על האינטרס של שפיגלר להגן עליו ולשמור על מקום עבודתו והן משרתות גם את האינטרס הציבורי של כלל דיירי הבנין לכך שקצין הבטחון שלהם יוכל לעשות עבודתו ללא הפרעה ומורא.

הגנת תום הלב

46. הוראת סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע מקנה הגנה מקום בו הוכיח המפרסם כי הפרסום נעשה בתום לב באחת משתיים עשרה הנסיבות הקבועות בסעיף. הנתבע מפנה לסעיפים:

15(2): היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;
15(3): "הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעוניין בו ענין אישי כשר";

15(8) הפרסום היה בהגשת תלונה על הנפגע בענין שבו האדם שאליו הוגשה התלונה ממונה על הנפגע, מכוח דין או חוזה, או תלונה שהוגשה לרשות המוסמכת לקבל תלונות על הנפגע או לחקור בענין המשמש נושא התלונה; ואולם אין בהוראה זו כדי להקנות הגנה על פרסום אחר של התלונה, של דבר הגשתה או של תכנה.

47. שפיגלר עונה על הדרישות לעיל וככזה נהנה מהגנת תום הלב לפי כל הסעיפים דן. הוא שלח את המכתב לוועד הבית, כמכתב תלונה. המכתב נועד להגן על מקום עבודתו. וכדבריו של שפיגלר: **"דציתי להעביר את זה לוועד הבית כדי שידעו שאין לי שום אשמה בעניין"** (עמוד 33 שורות 3-4).

המעסיק שלו הוא חברת הניהול. ועד הבית הוא במעמד שרשאי לקבל דוח ולפקח על שרות זה של קצין הביטחון או על כל הפרעה לקבלת השרות. המכתב מאופק, מתאר עובדות אמיתיות, ללא השתלחות, אינו חורג מתחום הרלבנטי לאותו ענין, ונשלח בתום לב.

48. די בהגנה אחת כדי לדחות את התביעה. בעניינו הרים שפיגלר את הנטל להוכחת שתי טענות ההגנה שבחוק ולכן, יש לדחות את התביעה בענין המכתב מיום 8/6/07.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

התביעה שכנגד

49. התביעה שכנגד נסובה בעיקרה על שני מכתבים שיש בהם לכאורה לשון הרע על שפיגלר. הראשון מכתב מיום 20/7/07 עליו חתום סלמה וטענה כי עו"ד מנחם שותף לפרסומו, והשני, מיום 19/10/07 שנכתב ע"י עו"ד מנחם.

המכתב מיום 20/07/07 עליו חתום מר סלמה (נ/7).

50. מכתב זה מופנה לכלל הדיירים ובעלי הנכסים בבניין. סלמה, חותנו של עו"ד מנחם, מציג עצמו כסוחר, כותב במכתב כי שעה שביצע שיפוץ עבור עו"ד מנחם נתקל בקשיים שהערים שפיגלר על העובדים שביצעו את השיפוץ (טענות ללכלוך המעלית, מניעת הצבת מכולה בפתח הבנין), עד ש"הבנתי רצונו של ראובן שפיגלר לקבל כספים כדי להפסיק להציק לנו. אני אישית נתתי לראובן שפיגלר כספים (במקרה אחד 1000 ₪). לאחר מכן הפסיק ראובן שפיגלר לבוא בטענות, והעבודות נמשכו כסדרן". לפני כ-3 חודשים פנה אלי ראובן שפיגלר ומסר לי כי עו"ד מנחם העביר למעסיקיו מידע על התשלומים שקיבל במזומן, ועל כן הוא צפוי להיות מפוטר ומקום עבודתו בסכנה. ראובן ביקש ממני לשקר למענו. ראובן התחנן לעזרתי, וציין כי יש לו אישה חולנית, והוא מפרנס יחידי. ריחמתי על ראובן שפיגלר, ובשיחה שיזם ראובן עם דובי גסר ומאיר בן שושן אמרתי לו לפי בקשתו של ראובן כי טענותיו הנכונות של איל מנחם, לא נכונות... בדיעבד התברר לי כי ראובן ניצל את טוב ליבי לרעה, ולאחר שפעלתי לבקשתו, התלונן כי איל מנחם מאשים אותו לשווא, למרות שמדובר באמת לאמיתה, וכי ראובן רצה וקיבל ממני כסף מזומן "כדמי שתיקה" בעבודתו".

51. בע"א 788/79 ריימר נ' עזבון רייבר, פ"ד לו (2) 141, קבע בית המשפט העליון כי כאשר מייחסים לפלוני ביצוע של מעשה גניבה ומוסרים חשד זה לאחר יש בכך משום פרסום לשון הרע כמשמעותו בסעיפים 1-2 איסור לשון הרע. כך, במקרה דנן ביחס להאשמה החמורה של קבלת "דמי שתיקה" ושלשולם לכיסו.

אין ספק כי מכתב זה המגולל האשמה חמורה לפיה שפיגלר שלשל כספים לכיסו בתמורה ל"אי הפרעה" מצידו בשיפוצי איל מנחם, הוא פרסום משפיל ומבזה המעמיד את שפיגלר באור של אדם מושחת, מובן כי הוא מיועד להשחיר פניו ועלול לפגוע בפרנסתו, וככזה הוא מהווה לשון הרע.

52. יש לבחון אפוא אם עומדות לסלמה ההגנות של "אמת דיברתי" והגנת תום הלב. כן יש להחליט בשאלה אם עו"ד מנחם שותף למכתב זה באופן שהופך גם אותו לאחראי.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

53. בענין טענת ההגנה של אמת בפרסום, יושם אל לב כי לפי ההלכה, שעה שמייחסים לנפגע עבירות פליליות נטל ההוכחה לאמיתותן הינו מוגבר. לענין זה ראה: דנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות בע"מ נ' קראוס, תק-על 98(2) 1352: **"לכל אלה מצטרף קושי ראיתי נוסף, העולה במקרים לא מעטים, שבהם מיוחסים לנפגע מעשים ופעולות העולים כדי עבירה פלילית. במקרים כאלה, נושא המפרסם בנטל מוגבר להוכיח את אמיתות הפרסום, ביחס לנטל הרובץ עליו בהליכים אזרחיים רגילים"**.

54. תצהירו של סלמה (ת/14) ועדותו בבית המשפט אינם מהימנים בעיני והוא לא הרים את הנטל להוכחת אמיתות ההאשמות החמורות. כבישת סיפור השלמונים והעלאתו לראשונה רק כעבור שנתיים במסגרת הסכסוך בין עו"ד מנחם לשפיגלר כאשר עו"ד מנחם מאיים על שפיגלר שיביא לפיטוריו לא נראית כגילוי לשם שמיים אלא כ"נשק יום הדין" לצורך השחרת שפיגלר ופיטוריו.

הגרסה מניפולטיבית ואינה ראויה לאמון בשל האינטרס הנגוע בה. העדות מפי מי שמשלם לכאורה דמי לא יחרץ, ואחרי שנתיים מחליט לספר לחתנו את האמת, אחר כך מחליט לשקר ולהגיד שלא היו דברים מעולם ומאוחר יותר מחליט למסור תצהיר ולומר שהדברים שמסר למנהלי הבנין הם שקר ובעצם הגרסה הראשונית היא האמת, היא כה מזגזגת עד כי בית המשפט שואל עצמו מה מכל הגרסאות הוא אמת ומה שקר; לאיזה מכל הגרסאות להאמין ומדוע להעדיף גרסה מסוימת (שיש בה אינטרס למען חתנו) על פני גרסה אחרת שלו שנמסרה בזמן אמת, עת לא ידע על הסכסוך בין חתנו לשפיגלר, ובכלל אם לא ידע על הסכסוך של עו"ד מנחם עם שפיגלר, מה גרם לו אחרי שנתיים לספר לעו"ד מנחם שעה שעד אז לא סיפר לו כדי לא להכביד עליו!?

55. לא זו אף זו, תצהירו של מר סלמה ועדותו שזורים בסתירות והגרסה הופרכה ע"י עדויות אוביקטיביות אמינות כפי שיפורט להלן.

56. בתצהירו מעיד מר סלמה כי פתאום ביום בהיר אחד (כך במילותיו) קיבל משפיגלר טלפון בוכה על כי עו"ד מנחם סיפר למנהל חברת הניהול מר דובי גסר על אותו כסף שקיבל ממנו. לפי עדותו בתצהיר (ת/14), שפיגלר בא אליו לחנות שלו שבשוק וביקש שישקר בשבילו ויגיד שלא היה ולא נברא כל תשלום הכסף. לפי תצהירו הוא ריחם על שפיגלר ולבקשתו התקשר למר גסר ולבן שושן ושיקר להם באמרו שלא מסר כל סכום וכל הסיפור לא היה ולא נברא, (סעיפים 16,17,18 לתצהיר).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

57. בחקירתו הנגדית הוא אומר שהיו לו כמה שיחות עם שפיגלר וכולן היו בטלפון (עמ' 40 לפרו' ש' 18-19) עדות זו סותרת את תצהירו שם העיד ששפיגלר בא אליו לשוק כדי לבקש אותו שישקר עבורו (סעיף 16 לתצהיר).

58. במכתב נ/7 מיום 20/7/07 כותב סלמה : **'לפני כ-3 חודשים פנה אלי ראובן שפיגלר ...** אין חולק כי העלאת הטענה בדבר השלמונים בפני מר גסר הועלתה ע"י עו"ד מנחם לראשונה באספת הדיירים שנערכה ב- 10/6/07. 3 חודשים לפני המכתב (נ/7) מעמיד את המועד לפיו כביכול פנה אליו על- 20/4/07 - חודשיים לפני כינוס האספה- תאריך שאינו מתיישב עם הארועים. סלמה התבקש להבהיר את הקושיה והשאלה הוסברה לו 3 פעמים בחקירה נגדית אך הוא לא הצליח ליתן תשובה (עמ' 41 לפרו' ש' 25 עד עמ' 42 ש'4). הואיל והגרסה היא ששפיגלר פנה אליו אחרי שעו"ד מנחם התלונן על הכספים שהועברו כדמי שתיקה הרי שהמועד המוקדם שיכול היה לפנות אליו הוא אחרי 10/6/07. ענין התאריכים וחוסר ההתאמה מתווסף לחוסר האמינות של גרסת סלמה.

59. גם לגופו, אם שפיגלר הערים קשים בשיפוץ שלא באופן עניני, מה קל יותר היה לשתף את עו"ד מנחם חתנו ולספר לו על כך כדי שיפנו לחברת הניהול? הדרך של תשלום כסף כדי שלא יציק לא רק שאינה נמנית על מגוון התגובות הנורמטיביות אלא שאינה הגיונית לטעמי.

60. גרסת מר סלמה הכבושה שבתצהיר נסתרת בעדות שפיגלר שטוען שלא היה ולא נברא על סיפור התשלומים והוא כולו עלילה מצוצה מהאצבע.

גרסת שפיגלר נתמכת בעדות של מר דובי גסר, מנהל חברת הניהול ושל מר בן שושן אחד הדיירים שהיו עדים לעימות סלמה עם ההאשמה החמורה.

61. לפי עדות מר גסר ומר בן שושן, לאחר שהסתיימה אספת הדיירים מ-10/6/07 פנה אליהם עו"ד מנחם והעלה לראשונה את סיפור התשלומים לשפיגלר. הם נדהמו לשמוע את הטענה וירדו במעלית ביחד על מנת לברר אותה באופן מידי עם שפיגלר. ע"פ עדות שניהם הם אמרו לשפיגלר את תוכן ההאשמה והוא נדהם. באופן מידי ועל מנת לברר בנוכחות שפיגלר, צלצלו לסלמה. על פי עדותם מר גסר שוחח עם סלמה ואמר לו שעו"ד מנחם אומר שסלמה נתן לשפיגלר 1,000 ₪ בזמן השיפוצים ושאל אם זה נכון. ע"פ עדותו של מר גסר, סלמה הנדהם הכחיש את ההאשמה והוסיף : **'איך הוא מעז לומר דברים כאלה, למה הוא עושה את זה?'** (הכוונה לעו"ד מנחם- א.ד) **שאלתי אותו אם הוא יהיה מוכן לתת תצהיר והא אמר שכן. שמע את זה גם בן שושן.** (עמ' 19 לפרו' ש' 31 עד עמ' 20 ש' 1 ולמטה מזה ש' 31-22).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

62. מר מאיר בן שושן מאשר את העדות של הירידה במעלית ופניה מידית לשפיגלר, את השיחה המידית עם סלמה ואת העובדה ששמע (ברמקול) ביחס לטענת העברת הכסף כי לא היה ולא נברא וכי סלמה מוכן למסור תצהיר בענין. עמ' 23-24 לפרו'.
עד זה הוא ניטרלי, לא שייך לחברת הניהול, לא שייך לשפיגלר ואין לו שום סכסוך עם עו"ד מנחם כך שלא ניתן לומר עליו שיש לו סיבה להמציא עלילה שקרית על עו"ד מנחם.

63. לפי העדויות לעיל, שפיגלר וגסר התקשרו למר סלמה ולא סלמה התקשר לגסר, כפי שהעיד. הפניה הראשונה בענין השלמונים נעשתה בנוכחותם. (הראשונה ולא היה לפניה, מפני שלפני אותה ישיבה כלל לא עלתה טענה בדבר קבלת תשלומים ע"י שפיגלר כך שלא יכלו להטיח בו מה שלא ידעו.)

64. היות ומהעדויות עולה כי גם שפיגלר שמע לראשונה את הטענה ממר גסר ביום 10/6/07 ולא לפני כן, ברור הוא שלא היה סיפק בידו לפנות בפניה מוקדמת לסלמה ולבקש שישקר למענו, ודאי לא היה סיפק אף ללכת למשרדו שבשוק כדי לבקשו ולא היה להם זמן אחד עם השני לתאם את ההכחשה, שלא לדבר על כך שלא היה לסלמה כל אינטרס לשקר עבור שפיגלר ולהעמיד את חתנו במצב מביך ולא אמין.

65. נמצא אפוא כי גרסתו הבעייתית של מר סלמה הוזמה. בהתאם אני קובעת כי הטענה של סלמה לפיה אמת דיבר שעה שפרסם כי שפיגלר קיבל ממנו כסף בעת השיפוף, לא הוכחה. הואיל וטענת הגנה זו נשמטת הרי שמכתבו ממילא לא יכול היה להישלח בתום לב ולכן יש לקבוע אחריות לסלמה לפי חוק איסור לשון הרע.

66. אשר לאחריות עו"ד מנחם, הואיל ובעל הענין להפיץ מידע זה הוא לא מר סלמה ששתק עד אז ולא היה לו ענין בכך, והואיל ועו"ד מנחם שיוס את התלונה לוועד ביום 10/6/07 נזקק להוכחה ביחס להאשמה החמורה, נראה סביר כי עו"ד מנחם הוא זה שיוס את כתיבת המכתב ע"י מר סלמה והפצתו לוועד הבית.

בפועל עו"ד מנחם אף הודה בחקירתו הנגדית בפה מלא בסיוע למר סלמה בהכנת המכתב כפי שמעיד בעמ' 12 ש' 1-2: **"מר סלמה כתב את המכתב, הביא אותו אלי, אמר לי מה לכתוב, אני הדפסתי זאת במחשב, הוא חתם על זה ולקח את המכתבים והפיץ בבנין"** (עמ' 12 ש' 1-2).
כתיבת המכתב, שמטרתו תמיכה במהלך עו"ד מנחם להשחרת שפיגלר והבאה לפיטוריו, בידיעתו, על דעתו ובסיועו האקטיבי, הופך אותו לשותף ומסייע, ולאחראי מכוח סעיף 12 לפקודת הנזיקין. (וראה הדיון המפורט בסעיף 12 לפקודת הנזיקין בסעיף 22-23 לפסק הדין).

לפיכך יש לקבוע אחריותם של שני הנתבעים שכנגד בלשון הרע בגין מכתב זה.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

המכתב מיום 19/10/07 (נספח ד' לנ/6):

67. המכתב, מופנה לבעלי הנכסים/דיירי הבניין. במכתב מתלונן עו"ד מנחם על ניהולו של מר גסר. ביחס לשפיגלר מופיעה הפסקה שלהלן:

"חברת ניהול רצינית לא הייתה מאפשרת לעובד שמעל בתפקידו ביום 31/05/07: חטא בלשון הרע נגד אחד מהדיירים, נמנע מלדווח ולטפל באירוע בזמן אמת כדי להגדיל את הנזק, ואף שיקר בזדון על מנת לחפות על מחדליו, להמשיך לבצע תפקידו ללא בירור ודיווח מהימן לבעלי הנכסים".
ולמטה מזה: "בעלי נכסים בבנין שפנו אלי הביעו דווקא הסתייגות מראובן, ציינו נטייתו להקשות ולהסתכסך על ענינים שאינם קשורים אליו ו/או אינם בתחום אחריותו, וכל זאת תוך ניצול היותו עובד של חברת הניהול..."

עו"ד מנחם מאשר שהוא כתב את המכתב ופרסם (עמ' 14 לפרו' ש' 32 עד עמ' 15 ש' 1).

68. פרסום זה המכיל ביטויים פוגעניים המיחסים לשפיגלר נטיה להסתכסך במה שלא מענינו, מחדל מלבצע תפקידו במטרה להגדיל נזק, עוולת לשון הרע, חוסר מקצועיות ושקר בזדון כדי לחפות על מחדלים, מהווים פרסום שהוא לשון הרע.
 נוסח המכתב המטיל דופי בשפיגלר והמהווה רצף ברדיפתו, שהחל לאחר הארוע ב-31/5/07, לא מותיר מקום לספק כי נועד להשפיל ולבזות את שפיגלר ולפגוע **"במשרתו, במשלח ידו או במקצועו"** כמשמעו בחוק איסור לשון הרע.

נשאר להכריע אם עומדות לעו"ד מנחם בענין מכתב זה ההגנות של אמת ותום לב.

69. אשר לאמת בפרסום, הוכח כי שפיגלר לא מעל בתפקידו בארוע מיום 31/5/07, הוא דווח למזכירתו של עו"ד מנחם, הוא לא פעל כדי להגדיל נזק, להפך- הוא ניסה למזער, הוא לא שיקר כדי לחפות על מחדלים (שלא היו), הוא לא חטא בלשון הרע נגד עו"ד מנחם (או לפחות עומדות לו הגנות לפי החוק), ואין שמץ ראיה ממי מבעלי הנכסים (חוץ מעו"ד מנחם, בעל הענין) אודות נטייתו להקשות ולהסתכסך בענינים שאינם קשורים אליו תוך ניצול היותו עובד של החברה.

עו"ד מנחם לא הרים, אפוא, את הנטל להוכיח את האמת בפרסום.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

70. אשר לתום הלב, אינני סבורה כי המכתב נשלח באחת הנסיבות הקבועות בסעיף 15 לחוק איסור לשון.

לענין נטל ההוכחה קובע סעיף 16(ב) בהאי לישנה :

"חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים בפרסום אחת מאלה:

- (1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;
- (2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;
- (3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15.

71. בעניינינו, נראה כי מתקיימות החזקות שבסעיף 16(ב), (2), (3) לפיהן הפרסום נעשה שלא בתום לב, מאחר ועו"ד מנחם התכוון על ידי המכתב לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה בשפיגלר, הפרסום לא היה אמת ועו"ד מנחם לא האמין או למצער לא נקט לפני הפרסום באמצעים להיווכח אם הפרסום אמת אם לאו.

72. למעלה מן הצורך ורק כדי להדגים מעט מרפרטואר ההתעמרות, ניתן להצביע על ניסיונו של עו"ד מנחם להפליל את שפיגלר בשלשול כספים לכיסו שלא ביושר ע"י שליחת חוקרת בתחבולות ושידול, ניסיון ראוי לגנאי שלא צלח.

תמליל החוקרת שהוגש, ללא עדותה של אותה חוקרת, ללא שהוכח כי ההקלטה נעשתה בהתאם לדרישות הדין, לא רק שאינו קביל משקלו או משקלו אפסי, הוא גם נערך באופן שהחוקרת שנשלחה, הציגה עצמה כמי שהתבקשה ע"י אדם מסוים לבצע חקירה אודות איל מנחם וכל זאת במטרה להכשיל את שפיגלר בחקירה שהוקלטה. (שעה שנשלחה ע"י עו"ד מנחם בעצמו). מדובר בהתחזות המהווה הפרה של תקנה 3(3) לתקנות חוקרים פרטיים ושירותי שמירה (אתיקה מקצועית) התשל"ג 1972, לפיה : (3) **"חוקר פרטי לא יתחזה כשליחו של אדם פלוגי או כמי שפועל מטעמו"**. השולח בעניינינו הוא עורך דין שלא בחל בדרך זו ומגדיל ומבקש שבית המשפט יסתמך על אותה "ראיה" שהושגה בחטא ובפגיעה בפרטיותו שפיגלר ותוך ניסיון שידולו.

התמליל נערך ב-11/8/09, זמן רב לאחר שלאחר שהתיק החל להתנהל, והסתיים הליך הגשת הראיות, ואין בו כדי להוכיח דבר חוץ מכך שיש בו חיזוק ותמיכה לעדות שפיגלר.

בענין הניסיון להפלילו בקבלת כסף ביכול עבור מסירת המידע כאילו מדובר בשיטה ומעשים דומים של שפיגלר הנוהג לקבל שלמונים ולהתנהג באופן מושחת, הרי שגם תרגיל פיתוי זה לא צלח. אני מקבלת עדותו של שפיגלר לפיה דווה מידית למעביד שלו מר גסר על הכסף שהשאירה לו החוקרת על הדלפק. גסר אמר לו להודיע מיד לעורך הדין, והוציא מכתב על כך מיד למחרת, כך גם הוצאה חשבונית/קבלה והכסף הוכנס לקופת הבנין כך ששפיגלר לא שלשל לכיסו כל סכום שהוא. (וראה המכתב והקבלה- ת/10)

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

הפיצוי הראוי

73. ברע"א 4740/00 לימור אמר ואח' נ' אורנה יוסף ואח', פ"ד נה (5) 510, עמ' 524-525, נקבע

על ידי בית המשפט העליון כדלקמן: **"הפיצוי התרופתי בגין לשון הרע נועד להשיג שלושה יעדים: לעודד את רוחו (consolation של הניזוק שנפגעה בגין לשון הרע; לתקן (repair) את הנזק לשמו הטוב; למרק (to vindicate) את זכותו לשם הטוב שנפגעה בגין לשון הרע... לשם השגתן של מטרות תרופתיות אלה אין להסתפק בפיצוי סמלי. אך אין גם להטיל פיצויים העולים על שיעור הנזק שנגרם. הפיצוי התרופתי לא נועד אך להצהיר על הפגיעה. הוא גם לא נועד להעשיר את הנפגע. הפיצוי התרופתי נועד להעניק פיצוי מלא על הנזק שנגרם - לא פחות ולא יותר... רק כך ניתן יהא - בגדרי הפיצוי התרופתי - לקיים את האיזון (האופקי) הראוי בין חופש הביטוי מזה לבין השם הטוב והפרטיות מזה. ודוק: פיצוי סמלי יכול לבוא כמכשיר להצהרה על ביצוע העוולה, אך לא כביטוי לפיצוי תרופתי. הפיצוי העולה על הנזק יכול להיות מוצדק כפיצוי עונשי, אך לא כפיצוי תרופתי..... בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע יתחשב ביהמ"ש, בין היתר, בהיקף הפגיעה, במעמדו של הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, בכאב והסבל שהיו מנת חלקו, ובתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד. הבחינה היא אינדיבידואלית. אין לקבוע "תעריפים". בכל מקרה יש להתחשב בטיב הפרסום, בהיקפו, באמינותו, במידת פגיעתו ובהתנהגות הצדדים".**

74. סעיף 7א (א) לחוק איסור לשון הרע קובע הנפגע זכאי לקבלת פיצוי מהפוגע בשיעור של עד 50,000 ₪ ללא הוכחת נזק. לפי סעיף 7א (ב) ניתן לפסוק סכום כפול במידה והוכח כי הפרסום נעשה בכוונה לפגוע.

בענינו, הפרסומים היו פרסומים שהטילו דופי ביושרו ובמקצועיותו של שפיגלר והעלו כלפיו טענות של טוהר מידות תוך טווית עלילה מרושעת חסרת בסיס.

המכתבים המשמיצים לא הופנו למעסיק של שפיגלר אלא לועד ולבעלי הדירות בבניין כולו. אין להם ערך פודה מוגן לפי ערכי חופש הביטוי. לשון הרע נעשתה במטרה אחת ויחידה- לפגוע ולהביא לגדיעת מטה לחמו של שפיגלר על לא עוול בכפו. ההתנכלויות בעל פה היו בנוכחות עוברים ושבים, בכניסה לבניין, כמו גם הארוע בו צעק וגידף אותו בטלפון בנוכחות רעייתו, גרמו לו להשפלה ביזוי צער ומתח נפשי.

כל המעשים לעיל המבוצעים באורח משולל רסן, ע"י עורך דין בישראל, מחייבים פיצוי הולם בתיק ספציפי זה.

בשים לב לאמור, ובמכלול השיקולים, מצאתי להעמיד את הפיצוי הראוי בגין המכתב מ- 20/7/07 ע"ס 100,000 ₪, ואת הפיצוי הראוי בגין המכתב מ- 19/10/07 על סך של 30,000 ₪.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17848-07 מנחם נ' שפיגלר

75. אשר על כן אני דוחה את התביעה העיקרית ומקבלת את התביעה שכנגד. אני מחייבת הנתבע שכנגד (עו"ד איל מנחם) לשלם לתובע שכנגד סך 130,000 ₪. התובע/הנתבע שכנגד ישא בשכ"ט עו"ד הנתבע/התובע שכנגד בסך כולל של 17,400 ₪ וישפה אותו באגרת המשפט ששולמה על ידו בתיק.

ניתן היום, ב' חשון תשע"ב, 30 אוקטובר 2011, בהעדר הצדדים.

אילת דגן, שופטת